

Anyanyelvi verseny 3. feladatlap

2014. november 25.

Beküldési határidő: 2014. december 18.

Postacím: 2600 Vác, Géza király tér 8.

A borítékra írjátok rá: Anyanyelvi verseny

e-mail cím: gezaverseny.magyar@gmail.com

A versenyző neve, osztálya:.....

Iskola neve és címe:.....

A versenyző e-mail-címe, hogy a megoldásokat és eredményeket
mindenkinek eljuttathassuk: .....

1. feladat

Melyek a következő szerkezetek ellentétei?

- a, száraz idő - .....
- b, száraz kenyér - .....
- c, száraz bőr - .....
- d, száraz ruha - .....

3 pont	
--------	--

2. feladat

Keress meg, és javítsd ki a nyelvhelyességi hibákat!

- a, Ezt nem mered utánam csinálni. Nem-e?
.....
- b, A macska fel van mászva a fára. ....
- c, Lellenőriztem a matek házit. ....

3 pont	
--------	--

3. feladat

Olvasd el figyelmesen az alábbi szöveget, majd oldd meg a feladatokat!

Szabó Magda: Születésnap
Eperjes Benjámín – Előszőr
(részlet)

Illés Bori utált dolgozatot írni.

A dolgozatírásban csak a füzetek széthordása volt kellemes. Mikor Ibi néni megjelent a kék papírba kötött füzethalmazzal, mindig elsőnek jelentkezett kiosztásra, s többnyire Kucses előtt ért ki a **katedrához**, ami nem volt kis szó, mert Kucses is nagyon iparkodott és Várkonyi is.

Az osztály beletörődött, hogy a széthordás az ő hármuk szórakozása; így volt ez évek óta, s ők is tudomásul vették, hogy beszédni már mások fogják a kész munkákat: Istvánfi, Holly és Hegedüs. Minden osztálynak vannak hagyományai, ez a füzet-dolog a hetedik osztály egyik hagyománya volt. Füzetet osztani vagy beszédni jó, az ember ideugrik, odahajol, mindenkinek oda lehet súgni valamit, járkálni meg nemhogy szabad, de kötelesség, s ha az embernek szerencséje van, olyan füzetcsoport kerül a kezébe, amely a legutolsó padtól a legelsőig megsétáltatja. Mozogni csuda élvezetes, az ember úgyis annyit ül! Hanem aztán írni!

A magyar nem volna rossz tantárgy, csak ne kellene nyelvtant tanulni, dolgozatot írni és műveket elemezni. A magyart valahogy rosszul tanítják, mert a magyart csak hallgatni volna szabad, nem pedig magolni. Ha Ibi néni felolvas valami verset vagy regényrészletet, mindenki odafigyel, még ha az ezerszer hallott Toldiról van is szó. De felelni, írni, elemezni...

VIII. dolgozat. Eperjes Benjámint utca.

Hetek óta sejtik már, hogy ez következik. Olyan hetedik osztály még nem járt ebbe az iskolába, amelyik meg ne írta volna Eperjes Benjámint vagy az Eperjes Benjámint utca történetét. Ibi néni jó egy hónapja megkezdte már az előkészítést, az otthoni fogalmazványok utca-, tér- és épületleírásokat kívántak. Először a Frank utcát kellett ismertetniük, aztán a **honvéd**-emlékművet, a Hal teret, végül, legutoljára, a gimnáziumot a Forgács tér sarkán. Magáról Eperjes Benjámintól ugyan nem esett szó, de mi a csudának kellett volna hetek óta gyakorolniuk, miképpen tudnak szóval megeleveníteni egy teret, egy emlékművet, egy iskolát. „Eperjes Benjámintól fogunk írni – jósolta Mikes Jutka is, és mindjárt hozzá is tette: – jaj, de jó!” Jutka ilyesminek is tud örülni.

A hetedikeseik kikészítették a **piszkozati papírt**. Hetenként egyszer dupla magyarórájuk volt, éppen a dolgozatírásokra való tekintettel, így kerek száz percet szánhattak az írásra. Vázlatot is kell készíteniük, undorító szokás. Rémes, hogy nem lehet kihagyni a helyét és beírni a dolgozat befejeztével! Ibi néni, sajnos, még hatodikos korukban rájött: előbb írják meg a dolgozatot, mint a vázlatot, azt csak a munka elkészülése után, a fogalmazás alapján, legutoljára szokták megcsinálni, s ez – érthetetlen módon – nem tetszett neki. Azóta, alighogy felírja a dolgozat címét a táblára, már jön is a padosorok közé, s figyelni, készülnek-e a vázlatpontok.

Kuceses, Bori padoszomszédja felsóhajtott, aztán írni kezdett. Bori hátrapillantott a mögötte ülő Mikes Jutkára. Jutka vázlata már majdnem elkészült. No persze, neki könnyű, ő szereti ezt a lehetetlen utcát, amelyen egyetlenegy épület sem hasonlít a Körút vagy az Üllői út gyönyörű, új házaihoz. Bori tulajdonképpen felhőkarcolóban szeretett volna élni vagy legalábbis egy teljesen modern lakótelepen. Eperjes Benjámín utca... Most aztán végképp elborult, mert eszébe jutott, hogy tőle valami különleges dolgot fognak várni, hiszen ő az a szerencsétlen, aki Eperjes Benjámín hajdani házában él – ott született, azok közt a falak között, ahol valaha az utca névadója lakott.

a, Hogy hívják Bori magyartanárát?

.....

b, Húzd alá azt a részletet a műben, amelyből megtudjuk, hogy kellene zajlania egy igazán jó magyarórának!

c, A részlet alapján milyen hagyományokat ismerhetsz meg az osztályon belül, illetve az iskolában?

.....
.....
.....
.....

d, Igazak vagy hamisak a következő állítások a szöveg alapján? Húzd alá a helyes választ!

1. Bori szereti széthordani a füzeteket.

Igaz-hamis

2. A tanárnő hosszú felkészítés után íratja meg a diákokkal ezt a fogalmazást.

Igaz-hamis

3. Az Eperjes Benjámín utcában modern házak vannak.

Igaz-hamis

e, Fejezd be a mondatot!

Mivel Bori Eperjes Benjámín szülőházában lakik,

.....

f, A szöveg mely szereplőire jellemzőek az alábbi tulajdonságok? Írd a nevüket a pontsorra!

1. Bori mellett ül: .....
2. lelkes: .....
3. ügyel a dolgok rendjére: .....

g, Magyarázd meg az alábbi, a szövegben vastagon szedett szavakat, kifejezéseket!

1. „katedrához”: .....
2. „honvéd”: .....
3. „piszkozati papír”: .....

14 pont	
----------------	--

4. feladat

Milyen szóképeket tartalmaznak az alábbi idézetek?

- a, „Beszél a fákkal a bús őszi szél” .....
- b, „Mint komor bikacé, olyan a járása” .....

2 pont	
---------------	--

5. feladat

Képezd tovább a szavak tövét a megadott szófajokra a minta alapján! Jelesragos alakokat nem írhatasz!

Ige	Főnév	Melléknév
<i>Példa: csodál</i>	<i>csoda</i>	<i>csodálatos</i>
a,		álmos
b,	harag	

2 pont	
---------------	--

6. feladat

Írd le hibátlanul a következő helytelenül leírt tulajdonneveket!

magyar tudományos akadémia	
duna tiszta köze	
szabolcs szatmár megye	
élet és tudomány	
vörös sándor (költő)	
gellért hegy	
kelet európa	

7 pont	
--------	--

7. feladat

Gondolj vissza egy kisgyermekkorú emlékedre, élményedre! Írd le 10-12 mondatban, hogy mi történt, és mi az oka, hogy még mindig emlékszel rá! Ne felejtse el címet is adni fogalmazásodnak!

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

10 pont	
---------	--

8. feladat

A csak főneveket helyettesítő névmások melyik csoportjába tartoznak az alábbiak?

- a, te, bennem .....
- b, enyéim, tiéd .....
- c, magam, magad .....
- d, egymás .....

4 pont	
--------	--

9. feladat

Milyen alárendelési viszony van a következő összetett mondatok tagmondatai között?

- a, Tudod, hogy nincs bocsánat. ....
- b, Úgy szeretlek, majd' megeszlek! .....

2pont	
--------------	--

10. feladat

Fejezd ki egy szóval, milyen az ember az, aki:

- a, a jég hátán is megél .....
- b, fogához veri a garast .....
- c, minden hájjal megkent .....

3 pont	
---------------	--

Maximális pont:	50 pont
Elért pontszám:	